

9

Interpres

Parmakkapı, İmam Sokak Ziya bey Han Kat 4
Tel : 44 72 34 Beyoğlu

No. 5 Eylül 1967

Sun Saal (İstanbul)

Gülriiz Sururi-Engin Cezzar topluluğunun turne oyunu

YAZAN : Nicolai Gogol
 ÇEVİREN : Cemal Süreyya
 TİYATROYA UYGULAYAN : Jean Cosmos
 SAHNEYE KOYAN : Engin Cezzar
 DEKOR : Metin Deniz
 OYNAYANLAR : Oğuz Oktay, Umur Bugay, Ülki Tamer, Engin Cezzar, Turgut Borah, Gülşen Tuncer, Şükrü Üstün, Orhan Aydınbaş, Beyhan Genek, Zeki Dinçsoy...

Palto

Hilmi Kurtuluş

Eser ve Yazarı: Şehrimizin pek güzide tiyatro topluluklarından biri olan Cezzar'lar bu yazki turnelerinde Gogol'un ünlü hikâyelerinden biri olan Palto adlı çeviriyi oynamakta ve gittikleri yerde büyük başarı kazanmaktadırlar.

Palto oyunuyla nefis bir piyes seyredirken Engin Cezzarın da büyük sanatına şahit olunmaktadır. Tam iki saat seyirci ile devamlı ilişki kuran, bu ilişkinin dozunda bir an olsun düşünmiyen Engin Cezzar unu tulumyacak bir oyun vermektedir.

Gogol, Palto adlı hikâyesin de kendine has özel bir metotla toplumu meydana getiren fertlerden birini ele almaktadır. Onu ilk önce olduğu gibi göstermekte, sonrada ters yüz ederek yansıtmaya çalışmaktadır. Bu yansıtmada tevekkülle-istek, bunun üstünde akilla cin net kucak kucağa bir didişme halindedir. Neticede, toplum kullarının ters işliyen çarkları arasında sıkışıp kalarak aklını yitiren bu yaşanti, birgün şuur altına gizlenen arzularının cinneti içinde yok olur gider. Bu arada insanların insani ilişkiler, alakaya, muhabbete ne dereceye kadar ihtiyaçları bulunduğu, bunların yokluğu ile ortaya çıkan neticelerin gözler önüne serilişidir de... Mesela, oyunda bir Palto sahibi olan kişinin, bir anda onu kaybetmekle çevresini, hayal ettiği, büyük umutlarla bağlandığı çevresini daha iyi tanımasıdır. Çünkü, bu kişinin tek serveti (Palto) sudur. Bu palto'nun gasp edilmesiyle, gönülden bağlı bu lunduğu çevresine bu yaşanti büyük umutlarla koşar, ne yazık ki işlemyen insani ilişkileri görür. İşte bunun cinnetiyle, bir köşede kıvrılır kahr.

Bu çok zarif, ince hicivlerle süslendirilmiş eser, Engin Cezzar'ın en ince teferruat üzerinde durarak yaptığı mükemmel bir rejil çalışmasıyla sahneye konmuş. Bilhassa oyunda yer yer hakim olan (Pandomim) ve buna ait mizansenler şahaser denilebilecek güçte. Ayrıca, oyunun başlıca rolü Akaki Akakiyevic'te Cezzar nefis bir oyun verirken, ruh hastalığının, çeşitli bölümlerini iki saat

gibi kısa bir müddet içinde seyirciye gösterebildi. Bir söz vardır (Deli boğulurken bile güler) Engin Cezzar da seyirciyi bir anda ağlatırken, bir anda güldürmesini biliyordu. Oyunun diğer rollerini paylaşan sanatçılardan terzi Petroviç'te Turgut Borah çok etkili bir kompozisyonla bu rolü yaşatırken, ifadelendirdiği sanatıyla seyirciyi adeta büyülüyordu. Rodin de Zeki Dinçsoy ve Kavalof ta Oğuz Oktay oyunun niteliğini uygun bir oyun temposu içinde gözüktüler... Gülşen Tuncer, kısa rolünü birinci plana çıkarmasını bildi. Şükrü Üstün oyunun potansiyelini ayarlayan bir oyun temposu içindeydi. Ülki Tamer, sahne rahatlığı içinde mükemmel rolünü ifadelendirirken oyuna güç kattı. Metin Deniz'in nefis dekoru ve çevirinin mükemmelliği oyunu başarıya götüren sebeplerdendir.

Netice olarak (Palto) adlı oyun seyirciyi her bakımdan tatmin eden bir temsil...